

доказів такого порушення, може звернутися до суду, посилаючись на конкретну норму Основного Закону. Навіть якщо у чинному законодавстві немає окремого нормативно-правового акту, який би покладав своє правове регулювання на вирішення даного питання, це не є причиною, за якою суд має право відмовити у прийнятті відповідного позову для його розгляду у судовому порядку.

Міжнародні гарантії передбачають можливість звертатися за захистом права на свободу слова, свободу вираження поглядів, свободу масової інформації в Європейський Суд з прав людини (процедура існує в рамках Ради Європи) та до Ради з прав людини (процедура в рамках ООН) [2, с. 7].

Отже, окрім внутрішньодержавних правових гарантій, чинне українське законодавство надає кожному своєму громадянину широкий перелік гарантій, що походять з міжнародного права.

Література

1. Бородін І.Л., Моїсеєнко Л.М. Зміст правових засобів в механізмі забезпечення прав та свобод людини і громадянина в Україні. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія: Право.* 2017. № 3. С. 25-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nivif_2017_3_5

2. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 лист. 1950 р. *Офіційний вісник України.* 1998. № 32. С. 7–8.

3. Конституційне право України / за ред. В.Я. Тація, В.Ф. Погорілка, Ю.М. Тодики. Київ: Український центр правничих студій, Європейський вибір України, 1999. 376 с.

4. Магновський І.Й. Гарантії прав і свобод людини і громадянина в праві України (теоретико-правовий аспект): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01. Нац.академія внутр.справ України. Київ, 2003. 20 с.

УДК 343.163(043.2)

Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент,
Кузьмук Б.І., здобувач вищої освіти, другий (магістерський) рівень,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

РЕФОРМУВАННЯ ПРОКУРОРСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Як відомо, однією з особливостей української держави є безкінечний процес реформування різних гілок влади та інших інституцій у суспільстві. Особливе місце, у цьому процесі займає реформування органів контролю та нагляду органів. За останні два роки найбільшого розвитку та функціонування набула реформа в прокурорській системі. Свій початок вона взяла, від 19 вересня 2019 року, коли Верховна Рада

України ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури», відповідне рішення підтримали 259 народних депутатів [1].

Офіційно задекларованою метою нової реформи є докорінна зміна стандартів діяльності органів прокуратури, що призведе до зростання її ефективності в частині нагляду, що буде користуватися повагою у суспільства, в якій буде престижно працювати завдяки можливостям для справедливого кар'єрного зростання та професійного розвитку [1]. Проте ухвалений закон викликав широкий резонанс серед багатьох правників та науковців, здобувши як багато прихильників, які впевнені в можливості позитивних змін, так і чимало скептиків, які стверджують, що новий закон не матиме вагомої сили та є суто функціональним. Тому, вважаємо за необхідне проаналізувати даний закон та процес його реалізації і з'ясувати перспективу запропонованих змін.

Якщо робити аналіз основних позицій закону, то перш-за-все, має бути змінена чинна структура органів прокуратури, що має включати Офіс генерального прокурора, обласні, окружні прокуратури; проте цьому процесу має передувати переатестація чинних працівників. Атестація не поширюється на прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Окрім того, ліквідуються військові прокуратури [2].

Закон також передбачає зменшення максимальної кількості працівників органів прокуратури з 15000 до 10000 осіб. В ньому також передбачено надання можливості для всіх кандидатів із вищою юридичною освітою та стажем роботи у сфері права брати участь у відборі на заміщення посад в усіх органах прокуратури. Базовий посадовий оклад прокурора має підвищитися з 12 до 15 прожиткових мінімумів для працездатних осіб. Національну академію прокуратури України планують перетворити на Тренінговий центр прокурорів України.

Атестація прокурорів включатиме два етапи – складення письмового іспиту у формі анонімного тестування та співбесіда. У разі непроходження атестації прокурор звільняється з посади. Особи, які не займали посаду прокурора на момент набуття чинності закону, матимуть право взяти участь у відкритому конкурсі на вакантні посади прокурора за умов наявності вищої юридичної освіти та стажу роботи у сфері права. Тимчасово, до 1 вересня 2021 року, планується зупинити повноваження Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів [2].

Чи не найбільш дискусійним питанням на шляху реформи, є процедура переатестації працівників прокуратури. Адже враховуючи поспішність процесу прийняття Закону деякі його положення були прописані нечітко. І на сьогодні, судова система видає непоодинокі рішення щодо поновлення на посаді тих прокурорів які провалили переатестацію. Які, після закінчення першої фази атестації Генеральної прокуратури з 1083 прокурорів, які подали заяви про намір пройти

атестацію, успішно пройшли три етапи 610 прокурорів, тобто 56%. Нині триває другий етап реформи прокуратури, у якому беруть участь понад 90% регіональних прокурорів [3]. Варто відзначити, що прослідковується тенденція до того, що кандидати в прокурори регіональних прокуратур, які мають так звані фактори ризику – чи то велику кількість нерухомості, чи велику кількість автівок, чи були фігурантами великих корупційних скандалів, – навіть не подавали свої документи на проходження атестації. Також позитивом є те, що до процедури атестації активно долучаються активні представники громадянського суспільства [4].

Проте не зважаючи на заміну штату прокуратури, можна побачити пересторогу в тому, що під приводом оновлення не здійснили усунення невігідних персоналій та не відбулося деградації професійного рівня та ефективності слідства. Також викликають перестороги такі критерії оцінки, як добросовісність – вони не мають детального опису, та можуть стати підставою для спекуляцій.

Отже, як висновок можна сказати про те, що за останній рік після прийняття Закону, ми не спостерігаємо суттєвого зростання відкриття справ щодо чиновників, справ пов'язаних з корупцією, не зважаючи на наявність політичної волі зі сторони керівництва держави. Разом з тим не додають оптимізму й суперечливі рішення КСУ, який своїми рішеннями фактично зупинив усю антикорупційну систему України. Проте, українське суспільство має надію, що дана реформа все ж таки триватиме, та досягне поставленої перед нею мети, - докорінно змінити стандарти діяльності органів прокуратури та зробити її роботу функціонально ефективною.

Література

1. Офіс генерального прокурора. (2019). Мета реформи прокуратури. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/reform>
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури: Закон України від 19 вер. 2019 р. № 113-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/113-20>
3. Укрінформ. (2019). Рада ухвалила закон про запуск реформи прокуратури. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2783326-rada-uhvalila-zakon-pro-zapusk-reformi-prokuraturi.html>
4. Євсенко Л. (2020). Реформа прокуратури: чому це важливо? URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2020/03/24/7244867/>